

súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 34 Cb 87/2011 (ďalej aj „napadnuté konanie okresného súdu“). Sťažovatelia zároveň navrhujú v napadnutom konaní okresnému súdu prikázať konať bez zbytočných prietáhov a domáhajú sa priznania primeraného finančného zadostučinenia každému zo sťažovateľov jednotlivo v sume 8 000 eur, ako aj náhrady trov konania spojených s podaním ústavnej sťažnosti. Ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 176/2021-28 z 5. mája 2021 prijal podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavnú sťažnosť na ďalšie konanie v celom rozsahu.

2. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľov je ich tvrdenie, že napadnuté konanie je poznačené jednak nečinnosťou, ako aj neefektívnou činnosťou okresného súdu. Sťažovatelia majú v napadnutom konaní procesné postavenie žalovaných proti žalobkyni obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalobkyňa“). Predmetom sporového konania je nárok žalobkyne na zaplatenie časti ceny diela vykonaného podľa zmluvy o dielo (sťažovatelia namietajú, že dielo nebolo riadne vyhotovené, a teda ani odovzdané, preto im nevznikol záväzok na zaplatenie celej ceny diela, pozn.). Napadnuté konanie bolo začaté na základe žalobkyňou podaného návrhu na vydanie platobného rozkazu 23. marca 2011. Najprv bolo napadnuté konanie vedené pod č. k. 35 Rob 76/2010 a po podaní odporu a vyjadrení žalobkyne k nemu bol spis 14. júla 2011 prevedený do oddelenia obchodnoprávných vecí okresného súdu a bola mu pridelená sp. zn. 34 Cb 87/2011.

3. Sťažovatelia v podanej ústavnej sťažnosti ďalej argumentujú, že v napadnutom konaní sa prvé pojednávanie konalo 9. februára 2012, následne sa pojednávalo 10. mája 2012 a toto pojednávanie bolo potom odročené na neurčito. Na základe návrhu žalobkyne okresný súd uznesením č. k. 34 Cb 87/2011-96 z 23. mája 2012 (ďalej aj „uznesenie okresného súdu z 23. mája 2012“) pripustil zámenu účastníkov zo správcu na jednotlivých vlastníkov bytov. Predmetné uznesenie bolo po podaní odvolania zo strany dvoch vlastníkov bytov potvrdené uznesením Krajského súdu v Košiciach č. k. 3 Cob 184/2012-186 z 31. januára 2013. Následne bol podľa tvrdení sťažovateľov okresný súd v napadnutom konaní nečinný, a to aj napriek opakovaným žiadostiam o nariadenie pojednávania, načo až uznesením okresného súdu č. k. 34 Cb 87/2011-521 zo 16. februára 2017 (ďalej aj „uznesenie okresného súdu zo 16. februára 2017“) pripustil vstúpenie do konania a vystúpenie z konania u viacerých účastníkov, čím reagoval na podania žalobkyne zo 17. októbra 2013 a 4. októbra 2016. V poradí tretie pojednávanie vo veci sa konalo 13. februára 2019, ktoré bolo odročené a okresný súd následne uznesením č. k. 34 Cb 87/2011-757 z 18. marca 2019 (ďalej aj „uznesenie okresného súdu z 18. marca 2019“) pripustil vstúpenie do konania a vystúpenie z konania u viacerých účastníkov, čím reagoval na podanie žalobkyne z 8. februára 2019. Okresný súd opäť uznesením č. k. 34 Cb 87/2011 z 3. júna 2020 pripustil vstúpenie do konania a vystúpenie z konania u viacerých účastníkov, čím reagoval na podanie žalobkyne zo 16. decembra 2019 v spojení s podaním z 12. mája 2020. V napadnutom konaní boli následne nariadené pojednávania na 25. november 2020 a 16. december 2020, oba termíny však boli zrušené. Na záver prehľadu priebehu napadnutého konania dodali, že napriek doterajšej dĺžke napadnutého konania nebolo do dňa podania ústavnej sťažnosti vo veci vykonané ani len prvotné dokazovanie.

4. Vo vzťahu k predmetu konania sťažovatelia uviedli, že svojou povahou ide o obvyklý spor vzniknutý z bežného záväzkového vzťahu, aj keď určitú faktickú zložitosť je možné badať, pokiaľ ide o počet účastníkov na strane žalovaných, keďže ide o vlastníkov bytov bytového domu,

na ktorom bolo dielo zo strany žalobkyne vykonávané. No aj napriek tomu je doterajšia dĺžka napadnutého konania podľa názoru sťažovateľov neakceptovateľná a podľa sťažovateľov vzniknuté prietahy spôsobil svojím postupom, resp. aj nečinnosťou práve okresný súd. Dodali, že vo veci síce boli uskutočnené tri pojednávania, reálne sa na nich však vec neprejednávala, boli na nich len prednesené úvodné vyjadrenia sporových strán a návrhy na vykonanie dôkazov, ku ktorých vykonaniu však do dňa podania ústavnej sťažnosti ani nedošlo. Za neefektívnu činnosť okresného súdu považujú zasielanie rôznych výziev sporovým stranám, ktoré však vo vzťahu k napadnutému konaniu nemali žiadny relevantný význam. Vzhľadom na uvedené sú toho názoru, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní došlo k porušeniu nimi namietaných práv podľa ústavy a dohovoru.

II.

Vyjadrenie okresného súdu, prehľad procesných úkonov a replika sťažovateľov

II.1. Vyjadrenie okresného súdu:

5. Okresný súd vo svojom vyjadrení sp. zn. 1 Spr V/455/2021 doručenom ústavnému súdu 1. júla 2021 v podstatnom uviedol, že v zásade od 14. júla 2011, keď bola vec prevedená do oddelenia obchodnoprávných vecí okresného súdu a konaniu bola pridelená sp. zn. 34 Cb 87/2011, až do súčasnosti sa vykonávajú úkony potrebné na prípravu veci na rozhodnutie na pojednávaní z dôvodu zmien počtu strán sporu na základe neustálych návrhov žalobkyne na zmenu, resp. rozšírenie počtu účastníkov konania na strane žalovaných. Ďalej uviedol, že pojednávanie nariadené na 25. november 2020 sa neuskutočnilo z dôvodu, že asistentka, s ktorou bol zákonný sudca v kontakte, oznámila pozitívny výsledok testu na COVID-19. Následne pojednávanie nariadené na 16. december 2020 bolo zrušené, a to na žiadosť právneho zástupcu sťažovateľov z dôvodu jeho práceneschopnosti. Tiež uviedol, že pojednávanie nariadené na 18. máj 2021 bolo zrušené z dôvodu, že 7. mája 2021 bol okresnému súdu doručený návrh žalobkyne na pristúpenie ďalších účastníkov konania. Následne bolo pojednávanie nariadené na 30. jún 2021. To však bolo odročené z dôvodu ospravedlnenia právneho zástupcu žalovaných a jeho žiadosti o odročenie pojednávania. V súčasnosti je pojednávanie nariadené na 18. august 2021. Zároveň okresný súd poukázal na to, že predmetná vec bola opakovane prerozdeľovaná medzi viacerých zákonných sudcov. Tiež uviedol, že okresný súd je jeden z najväčších súdov prvej inštancie v Slovenskej republike a zároveň patrí aj k najzaťaženejším súdom z hľadiska nápadu vecí v jednotlivých agendách, pričom od roku 2008 až do roku 2020 na okresnom súde ukončilo výkon funkcie sudcu spolu 17 sudcov. V tejto súvislosti poukázal na personálnu poddimenzovanosť okresného súdu, pokiaľ ide o pozície sudcov, ako aj príslušného odborného personálu. Okresný súd taktiež pripomenul obmedzenia fungovania súdov v dôsledku prijatých zákonných opatrení súvisiacich s ochranou pred pandémiou COVID-19. Zdôraznil aj značný počet účastníkov konania na strane žalovaných, teda sťažovateľov, čo má podľa jeho vyjadrenia tiež vplyv na plynulosť postupu, keďže uvedené bránilo zákonnému sudcovi plynulo nariadovať pojednávania. Vzhľadom na uvedené pokladá sťažovateľmi požadované finančné zadosťučinenie za neprimerane vysoké a ústavnú sťažnosť za neopodstatnenú.

napadnutého konania a aspekty spočívajúce v postupe okresného súdu, na základe ktorých dospel k záveru o porušení práv sťažovateľov, pozn.).

II.3. Replika sťažovateľov:

7. Sťažovatelia sa na výzvu ústavného súdu zo 6. júla 2021 k stanovisku okresného súdu vyjadrili podaním doručeným ústavnému súdu 11. júla 2021, v ktorom v podstatnom uviedli, že okresný súd sa vo svojom vyjadrení opiera najmä o jeho personálnu poddimenzovanosť a veľké množstvo nápadu nových vecí, v dôsledku ktorej malo dôjsť k prietahom v napadnutom konaní, no aj podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu uvedené skutočnosti nemôžu mať za následok ujmu na základných právach fyzických a právnických osôb a nemôžu ospravedlňovať vzniknuté prietahy v napadnutom konaní. Dodali, že uvedené je skôr argumentáciou určenou pre Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, ktorého úlohou je zabezpečiť adekvátne personálne obsadenie súdov. K okresným súdom namietanému vysokému počtu účastníkov konania na strane žalovaných, teda na strane sťažovateľov uviedli, že vzhľadom na celkovú doterajšiu dĺžku napadnutého konania táto okolnosť nemôže ospravedlniť vznik prietahov. Uviedli, že prietahy v rámci napadnutého konania namietajú v období od 29. marca 2013, teda od vstupu sťažovateľov do napadnutého konania na strane žalovaných. Dodali, že za uvedené obdobie takmer osem a pol roka nielenže nebolo okresným súdom ako prvoinštančným súdom vo veci rozhodnuté, ale vo veci nebolo ani len vykonané takmer žiadne dokazovanie. Počas uvedeného obdobia sa v rámci napadnutého konania vyskytlo viac časových úsekov spôsobujúcich prietahy, ktoré však nemali s vysokým počtom účastníkov na strane žalovaných žiaden súvis. Na záver uviedli, že v plnom rozsahu trvajú na podanej ústavnej sťažnosti, ako aj na požadovanej výške finančného zadost'učinenia, ktorú okrem už uvedených skutočností odôvodňujú aj tým, že v dôsledku neprimerane dlhého napadnutého konania sa voči sťažovateľom navyšuje uplatnená pohľadávka o príslušenstvo, teda o zákonné úroky z omeškania, ktoré predstavujú ročne 5 % zo žalovanej sumy 78 666,96 eur.

III.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

8. Podstata námietok sťažovateľov v súvislosti s namietaným porušením ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods.2 ústavy a ich práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní je založená na ich tvrdení, že okresný súd bol v napadnutom konaní jednak nečinný, ako aj, že jeho postup bol neefektívny, keď vo veci napriek doterajšej dĺžke napadnutého konania nebolo vykonané ani len prvotné dokazovanie. Namietli, že okresný súd v zásade riešil len otázky procesného charakteru súvisiace s rozhodovaním o návrhoch žalobkyne týkajúcich sa zámény účastníkov konania na strane žalovaných. K prietahom v napadnutom konaní tak malo dôjsť už len s poukazom na celkovú doterajšiu dĺžku napadnutého konania, ktorá predstavuje v prípade sťažovateľov už viac ako osem rokov (obdobie od zámény účastníkov napadnutého konania na strane žalovaných zo správcu na jednotlivých vlastníkov bytov – sťažovateľov uznesením okresného súdu z 23. mája 2012, ktoré nadobudlo právoplatnosť 29. marca 2013, pozn.), a to bez vydania akéhokolvek meritórneho rozhodnutia vo veci.

9. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu (I. ÚS 295/2019).

10. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Táto povinnosť súdu do 1. júla 2016 vyplývala z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazoval, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 prvej vety OSP, v zmysle ktorej len čo sa konanie začalo, postupoval v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá. Povinnosť súdu a sudcu konať bez prietahov podľa právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016 je *expressis verbis* zakotvená ako základný princíp civilného sporového konania v čl. 17 Civilného sporového konania (ďalej len „CSP“), podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb. Úlohou ústavného súdu bolo v danom prípade posúdiť, či v napadnutom konaní došlo k vzniku prietahov, či ich vznik bol spôsobený primárne postupom okresného súdu, alebo na ich vznik malo vplyv aj správanie a postup samotných sťažovateľov, ako aj to, aký vplyv na priebeh napadnutého konania mala samotná povaha veci.

11. Pokiaľ ide o posúdenie kritéria právna a skutková zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že v predmetnej veci ide o obchodnoprávny spor, ktorý z právneho hľadiska, aj keď v ňom je potrebné posúdiť viacero rozhodujúcich skutočností, v zásade nevykazuje črty mimoriadnej právnej zložitosti a je možné uzavrieť, že tvorí štandardnú súčasť rozhodovacej agendy všeobecných súdov. Z hľadiska skutkovej zložitosti veci ústavný súd konštatuje, že pomerne veľký počet účastníkov konania na strane žalovaných, zohľadniac tiež ich opakovanú obmenu v rámci trvania napadnutého konania, pomerne výrazne prispel k predĺženiu napadnutého konania. No na druhej strane, s poukazom na doterajšiu dĺžku napadnutého konania, a to od pristúpenia sťažovateľov doň v trvaní už viac ako ôsmich rokov, navyše bez vydania akéhokoľvek meritórneho rozhodnutia vo veci, podľa posúdenia ústavného súdu už v tomto „časovo pokročilom štádiu“ nie je možné ani uvedenú väčšiu faktickú zložitosť veci vnímať ako ospravedlniteľný dôvod vzniku prietahov v napadnutom konaní.

12. V rámci posudzovania ďalšieho kritéria, a to správania sťažovateľov ako účastníkov konania, ústavný súd považuje za potrebné poukázať na to, že pozornosti ústavného súdu neušlo, že v prvotnej fáze napadnutého konania musel okresný súd doručovať niektorým zo sťažovateľov zásielky prostredníctvom orgánu Policajného zboru, taktiež zaregistroval aj tú skutočnosť, že na základe žiadosti, resp. odôvodneného ospravedlnenia sa právnych zástupcov sťažovateľov boli dvakrát odročené pojednávania (nariadené na 16. december 2020 a 30. jún 2021, pozn.), no inak v priebehu napadnutého konania nezaznamenal zo strany sťažovateľov v podstate žiadne sťaženie postupu okresného súdu či iné procesné správanie majúce za následok predĺžovanie napadnutého konania. Vzhľadom na doterajšiu dĺžku napadnutého konania zároveň ústavný súd konštatuje, že ani už uvedené nepovažuje za také významné okolnosti, ktoré by mali byť osobitne

zohľadnené na ťarchu sťažovateľov pri posudzovaní otázky vzniku prietáhov v napadnutom konaní.

13. K tretiemu kritériu, a to postupu okresného súdu je potrebné v prvom rade uviesť, že napadnuté konanie do dňa vydania tohto rozhodnutia trvá od vstupu sťažovateľov ako účastníkov konania už viac ako osem rokov, avšak od samotného podania návrhu žalobkyne na vydanie platobného rozkazu 23. marca 2011 je to už viac ako desať rokov (a to bez vydania meritórneho rozhodnutia vo veci, pozn.), čo je už samo osebe ústavnoprávne neakceptovateľný stav trvania právnej neistoty. Ústavný súd pritom vychádza aj zo svojej ustálenej judikatúry, podľa ktorej zbytočné prietahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou, ale aj neefektívnou činnosťou všeobecného súdu, teda konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu stavu právnej neistoty (m. m. I. ÚS 462/2019). Pokiaľ ide o postup okresného súdu, je potrebné tiež zdôrazniť, že jeho v podstate celá doterajšia činnosť spočívala najmä vo vydávaní procesných rozhodnutí – uznesení o zámene účastníkov konania na strane žalovaných. Ako vyplýva z už uvedeného prehľadu procesných úkonov, za celé doterajšie obdobie trvania napadnutého konania bol okresný súd „schopný“ uskutočniť len tri pojednávania (v termínoch 9. február 2012, 10. máj 2012 a 13. február 2019, pozn.), pričom aj samotný značný časový odstup medzi nimi poukazuje na neefektívnosť v postupe okresného súdu. Ústavný súd na tomto mieste tiež musí zdôrazniť, že zo spisového materiálu okresného súdu k veci zistil, že v doterajšom priebehu napadnutého konania bola vec prerozdelená až sedemkrát, a to medzi piatich zákonných sudcov, čo je okolnosť, ktorá ide jednoznačne na vrub organizácie práce samotného okresného súdu a v značnej miere prispela k predĺženiu napadnutého konania. Zároveň ústavný súd konštatuje, že v doterajšom priebehu napadnutého konania došlo opakovane k obdobiam neodôvodnenej nečinnosti okresného súdu, resp. jeho neefektívnej činnosti (od júla 2013 do februára 2014, počas ktorého obdobia bol okresný súd vo veci v podstate úplne nečinný; tiež od júla 2014 do februára 2017, keď okresný súd vo veci nevykonal žiaden relevantný úkon smerujúci k odstráneniu stavu právnej neistoty a vo veci ani nenariadil žiadne pojednávanie, navyše o návrhu žalobkyne zo 17. októbra 2013 na zámenu účastníkov konania na strane žalovaných rozhodol až uznesením zo 16. februára 2017; ako aj od marca 2019 do októbra 2019, keď okresný súd vo veci nevykonal žiadny relevantný úkon a pojednávanie vo veci nariadil po pripustení zámene účastníkov konania na strane žalovaných až po viac ako pol roku nečinnosti, pozn.). Z uvedeného prehľadu je teda možné na strane okresného súdu jednoznačne identifikovať vznik prietáhov v dôsledku jeho postupu v napadnutom konaní, keď počas sťažovateľmi namietaného obdobia viac ako ôsmich rokov trvania napadnutého konania (od 29. marca 2013, teda od vstupu sťažovateľov do napadnutého konania na strane žalovaných, pozn.) trvalo obdobie nečinnosti a neefektívnej činnosti okresného súdu, ako už bolo uvedené, v súhrne viac ako tri a pol roka. Na tomto mieste ústavný súd zároveň pripomína, že vzhľadom na objektívnu situáciu v súvislosti so šírením ochorenia COVID-19 a na to nadväzujúcimi prijatými opatreniami obmedzujúcimi činnosť súdov na území Slovenskej republiky, samozrejme, okresnému súdu „nepripísal“ na jeho ťarchu, že v roku 2020 zrušil pojednávania nariadené na 20. máj 2020 a 25. november 2020 (ústavný súd uvedenú objektívnu skutočnosť už zohľadnil aj vo svojich niektorých predchádzajúcich rozhodnutiach, napr. I. ÚS 504/2020, I. ÚS 550/2020, I. ÚS 109/2021, pozn.).

14. Na základe uvedeného, vychádzajúc aj z obsahu súdneho spisu okresného súdu, ústavný súd dospel v danom prípade k jednoznačnému záveru, že v napadnutom konaní došlo k zbytočným

prieťahom. Po zhodnotení všetkých okolností musí ústavný súd skonštatovať, že prieťahy idú primárne na vrub postupu okresného súdu v dôsledku jeho nečinnosti, ako aj neefektívnej činnosti. Okresný súd nepostupoval v napadnutom konaní v intenciách čo najrýchlejšieho a efektívneho ukončenia sporu. S poukazom na okresným súdom uvádzané personálne aspekty spôsobujúce jeho nečinnosť ústavný súd v zmysle svojej konštantnej rozhodovacej činnosti na záver zdôrazňuje, že štát je primárne zodpovedný za to, aby zabezpečil dostatočné personálne a materiálne-technické podmienky pre riadny výkon spravodlivosti a nedostatky v tejto oblasti v žiadnom prípade nesmú byť na ujmu právam účastníkov konania, v tomto prípade sťažovateľov. Ústavný súd zdôrazňuje, že nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť konanie, ako aj skutočnosť, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších zamestnancov na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadala o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a v konečnom dôsledku nezabavujú štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné prieťahy v súdnom konaní (I. ÚS 3/2020).

15. Ústavný súd na tomto mieste len pre doplnenie uvádza, že mu je samozrejme známe, že predmetom konania pred ústavným súdom bola už skôr podaná ústavná sťažnosť smerujúca proti napadnutému konaniu okresného súdu (rozhodnuté o nej bolo nálezom č. k. I. ÚS 462/2019-35 z 27. októbra 2020, pozn.), avšak keďže v danom prípade ústavnú sťažnosť podali iní sťažovatelia vystupujúci na strane žalovaných, uvedené nevytvára prekážku *res iudicata*, pretože vo vzťahu k aktuálnym sťažovateľom nebolo zo strany ústavného súdu doteraz rozhodované a rozhodnuté o porušení nimi namietaných práv podľa ústavy a dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní.

16. Vzhľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní boli porušené základné právo sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

IV.

Prikázanie vo veci konať a primerané finančné zadost'učinenie

17. V súlade s čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou, vo veci konal. Sťažovatelia v petite ústavnej sťažnosti navrhli, aby ústavný súd po prijatí rozhodnutia o porušení namietaných práv prikázal okresnému súdu konať bez zbytočných prieťahov. Vzhľadom na skutočnosť, že ústavný súd rozhodol o porušení základného práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a ich práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní, okresnému súdu prikázal, aby vo veci konal bez zbytočných prieťahov a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorej sa sťažovatelia nachádzajú (bod 2 výroku nálezu).

18. Keďže ústavný súd rozhodol, že základné právo sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj ich právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru boli porušené, zaoberal sa aj ich žiadosťou

o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Sťažovatelia požadovali priznanie zadosťučinenia vo výške 8 000 eur pre každého z nich, čo odôvodňovali primárne poukazom na celkovú doterajšiu dĺžku napadnutého konania bez vydania meritórneho rozhodnutia vo veci, ktorej predlžovanie v dôsledku nečinnosti a neefektívneho postupu okresného súdu prehľbuje stav právnej neistoty sťažovateľov a spôsobuje tiež navyšovanie žalovanej pohľadávky o úroky z omeškania a o trovy právneho zastúpenia žalobkyne.

19. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (III. ÚS 103/2018). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia, pričom pri jeho určení ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

20. Pri ustálení sumy finančného zadosťučinenia ústavný súd prihliadal jednak na to, že do dňa vydania tohto nálezu napadnuté konanie stále trvá, a to bez vydania meritórneho rozhodnutia vo veci, pričom prihliadal najmä na nečinnosť a nedostatočne efektívne vedenie napadnutého konania okresným súdom. Do úvahy vzal taktiež aj faktickú zložitosť veci – počet účastníkov konania na strane žalovaných a aj samotnú dĺžku účastníctva jednotlivých sťažovateľov v napadnutom konaní (ako je uvedená v bode 6 tohto nálezu, pozn.). Zohľadniac uvedené, ústavný súd tak rozhodol o priznaní finančného zadosťučinenia jednotlivým sťažovateľom, a to odstupňovane sumami 1 500 eur, 1 000 eur, 800 eur a 500 eur (bod 3 výroku nálezu).

21. Ústavný súd v súlade s čl. 127 ods. 3 ústavy a § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde nevyhovел tej časti ústavnej sťažnosti, v ktorej sťažovatelia žiadali priznať finančné zadosťučinenie nad ústavným súdom priznanú sumu (bod 5 výroku nálezu).

V.

Trovy konania

22. Ústavný súd priznal sťažovateľom (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 11 718,72 eur (bod 4 výroku nálezu).

23. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľov ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov [(ďalej len „vyhláška“); § 11 ods. 3, § 13 ods. 2, § 13a, § 16 ods. 3 vyhlášky]. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2021 je 181,17 eur a hodnota režijného paušálu je 10,87 eur. Sťažovateľom vznikol nárok na náhradu trov konania za tri úkony právnej služby uskutočnené v roku 2021 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti a podanie repliky k vyjadreniu okresného súdu). Celkovo sťažovateľom vznikol nárok na náhradu trov v sume 11 718,72 eur.

24. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľov (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 4. augusta 2021

Rastislav Kaššák
predseda senátu